

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA	
CÓDIGO	NON CUBRIR
MATERIA	Deseño de escenografía
DISCIPLINA	Espazo escénico III
TITULACIÓN	Título Superior en Arte dramática
ESPECIALIDADE	Escenografía
ITINERARIO	
CURSO	2º
CRÉDITOS ECTS	5
CARÁCTER	Obrigatoria
DEPARTAMENTO	Escenografía
CENTRO	ESAD de Galicia
COORDINADOR/A	David Mortol Moreno
DOCENTES	<p>Nome e apelidos: María Jesús Ramos Calvelo</p> <p>Horario titorías: ver páxina web</p> <p>Despacho: S2</p> <p>Contacto: chusrc@edu.xunta.es</p> <p>Nome e apelidos:</p> <p>Horario titorías:</p> <p>Despacho:</p> <p>Contacto:</p>
DESCRICIÓN	Coñecemento e utilización do principios de estrutura, forma, cor, textura, espazo e volume aplicados ao deseño del espazo escénico. Introducción a iluminación como elemento integrante do espazo escénico.
CONECAMENTOS PREVIOS	Ter adquiridos as competencias da materias espazo escénico I e II estudadas no curso anterior.
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	Galego ☐ Castelán ☐ Inglés ☐
2. COMPETENCIAS	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE GRAO	
T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.
T2	Recoller información significativa, analízala, sintetízala e xestionala adecuadamente.
T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza.
T4	Utilizar eficientemente as tecnoloxías da información e da comunicación.
T8	Desenvolver razoada e criticamente ideas e argumentos.
T11	Desenvolver na práctica profesional unha ética profesional baseada na apreciación e medioambiental e cara á diversidade.
T13	Buscar a excelencia e a calidade na súa actividade profesional.
T15	Traballar de forma autónoma e valorar a importancia da iniciativa e o espírito emprendedor no exercicio profesional.
T16	Utilizar os medios e recursos o seu alcance con responsabilidade cara o patrimonio cultural e medioambiental.
T17	Contribuír coa súa actividade profesional á sensibilización social verbo da importancia do patrimonio cultural, da súa incidencia nos diferentes ámbitos e na súa capacidade de xerar valores significativos
COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN	
X1	Fomentar a autonomía e autorregulación no ámbito do coñecemento, as emocións, as actitudes e as condutas, mostrando independencia na recollida, análise e síntese da información, no desenvolvemento de ideas e argumentos dunha forma crítica e na súa capacidade para a propia motivación e a organización nos

	procesos creativos.	
X2	Comprender psicolóxicamente e empatizar para entender e sentir as vidas, situacións e personalidades alleas, utilizando de maneira eficaz as súas capacidades de imaxinación, intuición, intelixencia emocional e pensamento creativo para a solución de problemas; desenvolvendo a súa capacidade para pensar e traballar con flexibilidade, adaptándose ás demais persoas e ás circunstancias cambiantes do traballo, así como a conciencia e o uso saudable do propio corpo e o equilibrio necesario para responder aos requisitos psicolóxicos asociados ao espectáculo.	
X3	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión crítica construtiva ao traballo propio e ao dos demais, e desenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación adecuada entre os medios que utiliza e os fins que persegue.	
X5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos; mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo; asumindo o risco, tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social.	
X8	Vincular a propia actividade teatral e escénica a outras disciplinas do pensamento científico e humanístico, ás artes en xeral e ao resto de disciplinas teatrais en particular, enriquecendo o exercicio da súa profesión cunha dimensión multidisciplinar.	
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE		
EE2	Proxectar a composición do deseño a través do uso do coñecemento dos procedementos técnicos e de representación.	
EE5	Estudar para concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire as metodoloxías de traballo como a renovación estética.	
EE6	Estudiar o feito escénico a partir de diferentes métodos e coñecer os aspectos básicos na investigación escénica.	
3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA		COMPETENCIAS VINCULADAS
1. Coñecer e saber utilizar as ferramentas técnicas que axuden a desenvolver proxectos relacionados cos espazo.		T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T15, T16, T17, X1, X2, X3, X5, X8, EE2, EE5, EE6
2. Amosar unha actitude positiva para a adaptación a contornos e retos creativos múltiples.		T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T15, T16, T17, X1, X2, X3, X5, X8, EE2, EE5, EE6
3. Traducir e expresar sensacións e emocións a través dunha linguaxe plástica propia.		T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T15, T16, T17, X1, X2, X3, X5, X8, EE2, EE5, EE6
4. Demostrar sensibilidade estética, creativa e técnica na concepción e realización dos exercicios propostos.		T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T15, T16, T17, X1, X2, X3, X5, X8, EE2, EE5, EE6
5. Interpretar propostas escenográficas para a posterior implantación técnica en diferentes espazos de representación		T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T15, T16, T17, X1, X2, X3, X5, X8, EE2, EE5, EE6
4. CONTIDOS		
TEMAS	SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Análise e organización do espazo .	1.1. Tipoloxía dos espazos de representación. 1.2. Análise das relacións entre escenografía-sala-actor-público. 1.3. Proxémica teatral. O movemento na escena: accesos, transicións...	8
2. Composición plástica no	2.1. Utilización dos principios da composición como: estrutura, equilibrio, forma, cor, textura etc...	20

proceso de deseño. * contido a recuperar de espazo escénico II	2.2. Creación de volume no espazo mediante a utilización dos principios de composición.	
3. Introducción aos aspectos técnicos do deseño.	3.1. Medicións reais no escenario. 3.2. Realización e interpretación de planos. 3.3. Persoal técnico: Competencias e relación co escenógrafo. 3.4. Estudo de visuais: Aforo e transformación dos espazos de representación. 3.5. Adaptación do deseño aos distintos recintos escénicos.	18
4. Proxecto escenográfico I. Introducción	4.1. Implantación dunha escenografía proposta nun espazo teatral dado. 4.1.1. resolución da proposta escenográfica 4.1.2. iniciación a bosquejos e bocetos da proposta * 4.1.3. plantexamento da maquetas a escala. * 4.1.4. plano de implantación 4.2. Cumprimento axeitado dos condicionantes de partida: estudio do espazo, visuais, tempos ...	44
TOTAL SESIÓNS		90

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE

Actividade / Número de horas	Presencial (horas)	Non presencial (horas)	Total
Actividades introductorias	8		8
Exposición maxistral			
Exposición práctico-teórica	8	8	16
Práctica individual	22	25	47
Práctica colectiva	14	11	25
Obradoiro			
Seminarios			
Actividades complementarias	12	6	18
Outros			
Titorías individuais	8	6	14
Titorías de grupo	4		4
Actividades de avaliación. Probas			
Actividades de avaliación. Presentacións / mostras	8		8
Actividades de avaliación. Revisión	6	4	10
TOTAL	90	60	150
PORCENTAXE	%		

6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍAS DE ENSINANZA E APRENDIZAXE

Actividades	Descrición
Actividades introductorias	Presentación xeral da materia: obxectivos, metodoloxía, criterios de avaliación, etc.
Sesión maxistral	Explicación teórica sobre os tema que lle axudan o alumno como base para o desenvolvemento posterior do proxecto de carácter práctico.
Estudo de casos/análise de situación	Visualización de traballo realizado por outros escenógrafos e análise das propostas.
Saídas de estudo/prácticas de campo	Medicións en croquis dos espazos reais, nos que se vai a implantar os deseños ou nos que se vai a traballar a posterior.
Prácticas en aula informática	Translación dos croquizados ou dos deseños a ferramenta informática

	utilizada para dito proceso.	
Estudos/actividades previos	Estudar os condicionante espaciais e técnicos a hora de implantar o deseño nun espazo.	
Práctica individual, traballos en aula	O alumnado terá que desenvolver dun xeito individual proxectos de carácter práctico, co obxectivo de acadar as competencias necesarias.	
Práctica colectiva	Prácticas enfocadas á participación activa en grupo, aos cambios de roles dentro dun proceso creativo, á capacidade de escoitar aos compañeiros, así como a capacidade de modificar as propostas persoais.	
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente ou compañeiros de clase dos resultados dos exercicios, proxectos.	
7. ATENCIÓN PERSONALIZADA		
Tutorías individuais	Traballos tutelados, sesións onde o docente e o alumnado revisan e aclaran as dúbidas concretas sobre os proxectos que se están a levar a cabo.	
Tutorías de grupo	Sesións enfocadas a aclarar as dúbidas relacionadas coas prácticas colectivas e co contido da materia.	
8. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN		
8.1 Avaliación ordinaria (Os contidos recuperados das programacións docentes do 2019/2020, serán avaliados co resto dos contidos da disciplina, nun epígrafe específico).		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Cartafo/ Memoria de aula, presentación. <ul style="list-style-type: none"> - Traballos en aula - Proxecto escenográfico. Introducción I - Proxecto de intervención no espazo. * 	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T15, T16, T17, X1, X2, X3, X5, X8, EE2, EE5, EE6	80%
Asistencia e participación en clase, tutorías docentes	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T15, T16, T17, X1, X2, X3, X5, X8, EE2, EE5, EE6	20%
8.2. Avaliación extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Exame de carácter teórico - práctico.	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T15, T16, T17, X1, X2, X3, X5, X8, EE2, EE5, EE6	20%
O alumnado terá que presentar o mesmo día do exame os exercicios e proxectos relacionados co temario visto ao longo do curso. O alumno que opte pola avaliación extraordinaria, deberá poñerse en contacto co profesor, con mínimo, un mes de antelación a data de entrega, para ser informado dos contidos dos mesmos e do seu	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T15, T16, T17, X1, X2, X3, X5, X8, EE2, EE5, EE6	80%

correcto desenvolvemento.		
8.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Exame de carácter teórico - práctico.	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T15, T16, T17, X1, X2, X3, X5, X8, EE2, EE5, EE6	20%
O alumnado terá que presentar o mesmo día do exame os exercicios e proxectos relacionados co temario visto ao longo do curso. O alumno que opte pola avaliación extraordinaria, deberá poñerse en contacto co profesor, con mínimo, un mes de antelación a data de entrega, para ser informado dos contidos dos mesmos e do seu correcto desenvolvemento.	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T15, T16, T17, X1, X2, X3, X5, X8, EE2, EE5, EE6	80%
9. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS		
Referencias básicas		
<u>Referencias básicas</u>		
BACHELARD, Gaston. <i>La poética del espacio</i> . Ed. Fondo de Cultura Económica, París (1994).		
BREYER, Gastón. <i>La escena presente</i> . Ediciones Infinito. Buenos Aires (2008).		
BROOK, Peter. <i>El espacio vacío, Arte y técnica del Teatro</i> . Ed. Península, Barcelona (2001).		
DETERICH, Genoveva. <i>Diccionario del Teatro</i> . Alianza Editorial, Madrid (1995).		
DONDIS, Donis A. <i>La sintaxis de la imagen</i> . Ed. Gustavo Gili, Barcelona (2008).		
GORDON CRAIG, Edward. <i>El arte del teatro</i> . Ed. Gaceta [Colección Escenología], México (1987).		
HOWARD, Pamela.		

Escenografía. Ed. Galaxia,
Vigo (2004).

LÓPEZ DE GUEREÑO, Javier. *Decorados y
tramoya*. Ñaque Editora, Ciudad Real (1998).

MACGOWAN, Kenneth y MELNITZ, William. *Las edades de oro del
teatro*. Ed. Fondo de Cultura Económica, México (1964).

MARTÍNEZ, Jara. Manual de espacio escénico.
Ediciones Tragacanto. Granada (2017)

MACKINTOSH, Iain. *La arquitectura, el actor y el público*.
Ed. Arco/Libros, Madrid (2000).

MUNARI, Bruno. *Diseño y comunicación visual*.
Ed. Gustavo Gili, Barcelona (2008).

NIEVA, Francisco. *Tratado de escenografía*.
Ed. Fundamentos, Madrid (2000).

OLIVA, César y TORRES MONREAL, Francisco. *Historia básica del Arte
Escénico*. Ed. Cátedra, Madrid (1990).

PAVIS, Patrice. *Diccionario del
teatro*. Ed. Paidós. Barcelona
(1998).

RUDOLF, Arnheim. Arte y percepción visual.
Ed. Alianza, Madrid (2006).

VV.AA. *Investigaciones sobre el espacio escénico*.
Ed. Alberto Corazón [Comunicación 4], Madrid (1970).

Referencias complementarias

Ao longo do curso o profesor engadirá referencias bibliográficas segundo os temas vistos na aula.

10. OBSERVACIÓNS / RECOMENDACIÓNS

OBSERVACIÓNS E RECOMENDACIÓNS

- O presente programa docente poderá ser modificado en función das necesidades da materia.
- Os traballos e proxectos entregados fora de prazo NON puntuarán sobre 10
- Os traballos escritos deberán ser presentados segundo a norma establecido polo centro, que se axusta a

IP701.16 del apartado 7 do Manual de Calidade. Será imprescindible ter en conta a ortografía e redacción.

MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a ESAD de Galicia establece unha planificación extraordinaria que se **ACTIVARÁ NO MOMENTO EN QUE A ADMINISTRACIÓN EDUCATIVA O DETERMINE**, atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da presente programación docente. No suposto de que se produza unha emerxencia, a presente programación non sufrirá máis modificación que a derivada da necesidade de articular unha avaliación non presencial, para o que se establecerán as adaptacións necesarias nas actividades e ferramentas de avaliación, en relación coas competencias que se indican e coa ponderación que se sinala.

Para o caso da avaliación non presencial de toda a disciplina, as ferramentas e actividades de avaliación serán as que seguen:

ACTIVIDADE 1. Práctica sobre tipos de teatros e partes que compoñen os teatros.

Competencias: T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T15, T16, T17, X1, X2, X3, X5, X8, EE2, EE5, EE6

Ponderación: 5%

ACTIVIDADE 2. Traballo teórico sobre espectáculos con disposición no frontal.

Competencias: T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T15, T16, T17, X1, X2, X3, X5, X8, EE2, EE5, EE6

Ponderación: 10%

ACTIVIDADE 3. Práctica sobre as escalas.

Competencias: T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T15, T16, T17, X1, X2, X3, X5, X8, EE2, EE5, EE6

Ponderación: 5%

ACTIVIDADE 4. Práctica sobre medicións regulares e irregulares.

Competencias: T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T15, T16, T17, X1, X2, X3, X5, X8, EE2, EE5, EE6

Ponderación: 10%

ACTIVIDADE 5. Práctica sobre aforado de escenografías.

Competencias: T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T15, T16, T17, X1, X2, X3, X5, X8, EE2, EE5, EE6

Ponderación: 5%

ACTIVIDADE 6. Proxecto de intervención no espazo.

Competencias: T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T15, T16, T17, X1, X2, X3, X5, X8, EE2, EE5, EE6

Ponderación: 30%

ACTIVIDADE 7. Proxecto escenográfico de resolución de deseño e implantación técnica.

Competencias: T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T15, T16, T17, X1, X2, X3, X5, X8, EE2, EE5, EE6

Ponderación: 35%

No caso de que o tránsito se produza iniciado xa o curso escolar, o profesorado combinará a avaliación do traballo presencial do alumnado coa avaliación do traballo non presencial, determinando as ferramentas (presenciais e non presenciais) a utilizar e a ponderación das mesmas.

AS PRESENTES MEDIDAS PODERÁN SER OBXECTO DE MODIFICACIÓN EN FUNCIÓN DAS DIRECTRICES OU INTRUCIÓNS QUE POIDA FACER PÚBLICAS A ADMINISTRACIÓN EDUCATIVA, QUE SE COMUNICARÁN EN TEMPO E FORMA AO ALUMNADO POLAS CANLES HABITUAIS (PÁXINA WEB E CORREO ELECTRÓNICO).